

jest uvedeno, jest co do této částky podle § 43 novely III. k obč. zák. vyloučeno, by majitel se zástavním právem nakládal ve smyslu § 33 cit. novely. Ale mylně vykládá rekursní soud ustanovení § 96 kn. zák. Tam jest jen stanoveno, že něco více neb něco jiného, než strana zažádala, nesmí býti povoleno. Není tam však stanoveno, že nesmí býti povoleno méně. Povoluje převod zástavního práva jen pro částku 14.175 Kč 90 h místo žádaných 15.428 Kč 54 h, nebyl by rekursní soud povolil něco jiného, knihovní zápis jiné právní povahy, aniž něco více, žádaný knihovní zápis ve větším rozsahu, než bylo zažádáno, nýbrž byl by povolil jen méně, totiž žádaný knihovní zápis, ale jen v rozsahu obmezeném. To § 96 nezakazuje a § 95 přímo dovoluje. Nebylo nikdy vážných pochybností, že lze knihovní žádosti v tomto smyslu vyhověti alespoň částečně, je-li žádaný knihovní zápis předloženými listinami alespoň částečně, co do části jistiny a jejího příslušenství, neb co do knihovních těles a pod. odůvodněn. Proto bylo usnesení prvního soudu v naznačených mezích obnoveno, pokud se týče změněno.

### Čís. 10642.

**Pokud neručí místní dráha za úraz na přejezdu trati. Jest povinností každého, kdo chce na přecestí místní dráhy překročit trať, by se napřed přesvědčil, zda se neblíží vlak.**

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Rv I 545/30.)

Manžel žalobkyně byl, přecházejí trať místní dráhy, usmrčen vlakem. Žaloba proti dráze na náhradu škody byla zamítnuta oběma nižšími soudy, odvolacím soudem z těchto důvodů: Jde o místní dráhu, při níž zřízení zábran na přejezdu není předepsáno. Ani osvětlení přejezdů není předepsáno nebo zavedeno. Přejezd byl opatřen předepsanými výstražnými tabulkami. Vlak byl osvětlen, jel přípustnou rychlostí, dával včas a opětovně předepsaná výstražná znamení. Názor, že strojvůdce měl povinnost dáti znamení k zastavení vlaku hned, jak spatřil, že se chodec blíží k trati, není správný. Není takového předpisu, jenž by ostatně pravidelný provoz téměř znemožňoval. I v tom směru je souhlasiti se znaleckým posudkem, že strojvůdce může právem míti za to, že chodec je člověkem normálních smyslů a že, byv upozorněn na blížící se vlak, zůstane včas státi před kolejemi. Strojvůdce nemůže předpokládati, že chodec je hluchý nebo tak nahluchlý jako byl M., a při tom tak neopatrný, že se, přecházejí přejezd dráhy opatřený výstražnými tabulkami, ani nerozhledne, než vstoupí na koleje. V souzeném případě strojvůdce, seznáv, že M. nedbá výstražného znamení, dal signál k zastavení vlaku, jež však již nemohlo, jak dolíčil znalec, před přecestím býti provedeno. V tom, že první soud podle výsledků průvodního řízení dospěl k závěru, že ke smrtelnému úrazu M-ovu došlo jen jeho vlastním zaviněním, nelze shledati ani nesprávné ocenění důkazů ani nesprávné

posouzení právní. František M. měl si, věda, že jest příliš nahluchlý a že se nemůže na sluch spolehnouti, počínati tím opatrněji a měl se, než vstoupil na koleje, alespoň rozhlédnouti. Kdyby byl dbal této obyčejné opatrnosti, nebylo by k nehodě došlo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

#### D ů v o d y :

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení neobstojí. Správně uznaly nižší soudy, že žalobní nárok není důvodem po právu. Žalobkyně opírá žalobu o zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. o ručení železnic. Bylo tedy na ní, aby prokázala, že smrt Františka M-a způsobena byla příhodou v dopravě podle § 1 cit. zák., t. j. událostí v dopravě, jež se odchyluje od pravidelného železničního provozu, jež by sama o sobě byla způsobila poškoditi nebo usmrtiti člověka a udála se mimo osobu poškozeného. To žalobkyně podle skutkového zjištění nižších soudů neprokázala. Ani netvrdila, že podle místní situace bylo třeba na osudném přejezdu zříditi závory přes to, že podle zákona ze dne 31. prosince 1894, čís. 2 ř. zák. na rok 1895 a mín. výnosu ze dne 15. května 1913, čís. 11.381 u místních drahách lze od oplocování dráhy a od postavení zábran na přečestích upustiti. Jest proto míti za to, že se na osudném přečestí nezměnily místní a bezpečnostní poměry od doby, co byla povolena stavba dráhy Strakonice-Vimperk jako místní dráha se všemi úlevami podle zákona o místních drahách a že tedy nevyžadují zábran. Jinak byla však podle skutkového zjištění doprava nákladního vlaku čís. 4850, kterým František M. byl přejet, provedena normálním způsobem; strojvůdce dal předepsanou návěšť u pískacího kolíku 200 m od přečestí vzdáleného, pozoroval trať a spatřiv Františka M-a blížiti se ke trati, dal po druhé návěšť »pozor« a hned pak, an M. na pískání vůbec nereagoval, dal povel k brzdění a zastavil vlak, jenž jel přípustnou rychlostí, na přiměřenou vzdálenost; bylo zjištěno, že strojvůdce vlak na kratší vzdálenost zastaviti ani nemohl než skutečně zastavil, že M. byl v době, kdy strojvůdce na něho pískal, od středu přečestí vzdálen 103 m, že vlak byl podle předpisu osvětlen a že po obou stranách přečestí jsou umístěny kovové tabulky s čitelným nápisem »Pozor na vlak«. Nebyla-li však smrt Františka M-a způsobena příhodou v dopravě, není dráha za škodu zodpovědná a není třeba vyvíňovacího důkazu podle § 2 citovaného zákona, jelikož tento důkaz přece předpokládá, že poškození bylo způsobeno příhodou v dopravě a že tato příhoda v dopravě (nikoli úraz, následek příhody v dopravě) byla zaviněna jednáním třetí osoby nebo poškozeného. Správně rozpoznaly nižší soudy, že smrt Františka M-a byla způsobena jeho vlastní neopatrností, neboť bylo zjištěno, že chodec, přiblíží-li se na 100 m ku přečestí, má úplně volný výhled na obě strany trati, že v době úrazu nebyla zvláštní mlha, že František M. na výstražné pískání vlaku nereagoval, patrně, poněvadž byl silně nahluchlý a že dokonce, blíže se po cestě ke trati, nehleděl ani před sebe k trati, nýbrž na opačnou stranu, že často přes týž přejezd přes trať

jezdil a znal poměry tohoto místa, konečně, že byl od středu přecestí vzdálen 10·3 m, když na něho strojvůdce zapískal, a měl tedy času dost, by úrazu zabránil. Podle § 1 druhý odstavec min. nař. ze dne 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák. jest zakázáno překročení místní dráhu na přecestích, kde jsou umístěny výstražné tabulky »Pozor na vlak«, když se blíží vlak. Z toho plyne, že jest povinností každého, kdo chce na takovém přecestí překročení koleje, by se napřed přesvědčil, zda se neblíží vlak. Této povinnosti František M. podle skutkového zjištění nedbal. Že nahlučnost Františka M-a nejde na úkor strojvedoucího, správně zdůraznil odvolací soud.

### Čís. 10643.

**Žalobě vlastníka hypoteky na hypotekárního věřitele o vydání výmazné kvitance, an vlastník hypoteky zapravil zajištěnou pohledávku v té výši, jak je zřejmá z pozemkové knihy, nemůže hypotekární věřitel čeliti obranou, že má podle zvláštní dohody nárok na dohodnocení pohledávky.**

(Rozh. ze dne 26. března 1931, Rv I 829/30.)

Na žalobcových nemovitostech vázlo podle darovací smlouvy ze dne 1. května 1888 zástavní právo pro pohledávku žalovaného 5673 zl. 64 kr. s výpovědní lhůtou tří měsíců pro obě strany. Žalobce vypověděl žalovanému dne 3. března 1925 tuto pohledávku, žalovaný však odepřel přijati jistinu 11.347 Kč 28 h (5673 zl. 64 kr.) a vydati žalobci kvitanci za účelem výmazu zástavního práva. Žalobce složil pak pro žalovaného 11.347 Kč 28 h u okresního soudu a domáhal se žalobou, o niž tu jde, na žalovaném vydání výmazné kvitance. Žalovaný namítl kromě jiného, že výpověď jest předčasná, poněvadž žalobce kdysi slíbil, že, prodá-li svůj dům, vyplatí žalovanému o tolikrát více, co sám za dům dostane zapláceno, takže žalovaný prý není povinen nezhodnocenou hypoteku dáti vymazati a spokojiti se s 11.347 Kč 28 h. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Co se týče otázky, zda došlo mezi stranami k dohodě, vylučující, by žalovaný byl donucen pořadem práva vydati kvitanci dříve, než mu bude jeho hypotekární pohledávka přiměřeně zhodnocena, popírá žalobce, že vůbec učinil slib o zhodnocení pohledávky. Jest proto předem zkoumati, než se soud pustí do provádění důkazů, zda by takový slib měl účinek, jak žalovaný myslí, i kdyby byl dokázán. Účinek ten by mohl nastati jen, kdyby výslovně úmluvou bylo stanoveno, že oba tyto nároky jeden bez druhého nelze uplatňovati. To však žalovaný ne tvrdí. Podle jeho přednesu jest základem jeho nároku na zhodnocení tento výrok žalobcův: »Aber Fritz, das ist doch selbstverständlich, dass es mein Erstes sein wird, wenn ich das Haus verkaufe, dass ich Dir Deine Hypothek um sovielmal höher auszahlen werde, wie ich selber das Haus bezahlt bekomme.« I kdyby tedy tento výrok byl dokázán, plynulo by z něho nejvýše jen tolik, že se žalobce zavázal, že zhodnotí